KÖZLEKEDÉSI
ALKALMASSÁGI ÉS
VIZSGAKÖZPONT

Emberi tényező a közlekedésben

Közlekedéspszichológiai összegzés

Az egyetlen alkatrész, amihez nincs kézikönyv

Hamar-Ertelt Tímea, pszichológus

IX. Magyar Közlekedési Konferencia – 50. Útügyi Napok
Eger, 2026. október 14.

A pályaalkalmassági vizsgálat célja

„A pályaalkalmassági vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a gépjárművezető…”

1

rendelkezik-e azokkal az **egyéni pszichológiai jellemző**kkel, amelyek szükségesek a biztonságos járművezetési tevékenységhez, a közlekedési helyzetekhez való **alkalmazkodás**hoz, a járművezetés közben jelentkező **terhelés elviselés**éhez,

2

rendelkezik-e a jármű biztonságos vezetéséhez szükséges **észlelési, döntési és cselekvési képesség**gel,

3

képes-e elsajátítani a járművezetéshez szükséges **ismeret**eket és **készség**eket.

444/2017. (XII. 27.) Korm. rendelet a közúti járművezetők pályaalkalmassági vizsgálatáról

KÖZLEKEDÉSI ALKALMASSÁGI ÉS VIZSGAKÖZPONT

Sokszínűség

érzelmek
megküzdési módok
önismeret
mentális állapot
attitűd
neveltetés
származás
beilleszkedési készség
terhelhetőség
társadalmi normák
előítéletek
nem
megtartó erő
egészségügyi állapot
iskolázottság
gondolatok
empátia
családi minták
kor
képesség
munkahely
családi háttér
EQ
alkalmazkodás
szocializáltság
IQ
szabályok
együttműködés
elvárások
önkontroll
szociális kapcsolatok
stressz
érzelmi labilitás
kultúra
vezetési tapasztalat
hangulat
közlekedési kultúra
készség
megfelelés
tudatosság
sztereotípiák
rutin

KÖZLEKEDÉSI ALKALMASSÁGI ÉS VIZSGAKÖZPONT

A lelki műszerfal

Mielőtt elindulunk, három műszerünk már mutat valamit.

Énmeghatározás

A legtöbb vezető jónak tartja magát, ezért a másik hibáját hamar észreveszi, a sajátját könnyen elfelejti.

Identitás

Az autós és a kerékpáros gyakran „másnak” látja egymást, pedig mindenki több szerepben közlekedik.

Perspektíva

Ugyanazt a közlekedési helyzetet a vezető, a kerékpáros és a gyalogos máshogy éli meg: más a rálátása, más a feladata.

Az út a másik megértéséhez

Egymásra épülő lépések. Az empátia nem a szabályok alternatívája: segít megérteni, mi a szabály értelme.

Mi történik velem?

Mit veszek észre?

Mit él át a másik?

Egy helyzet útja: észlelés, értelmezés, reakció

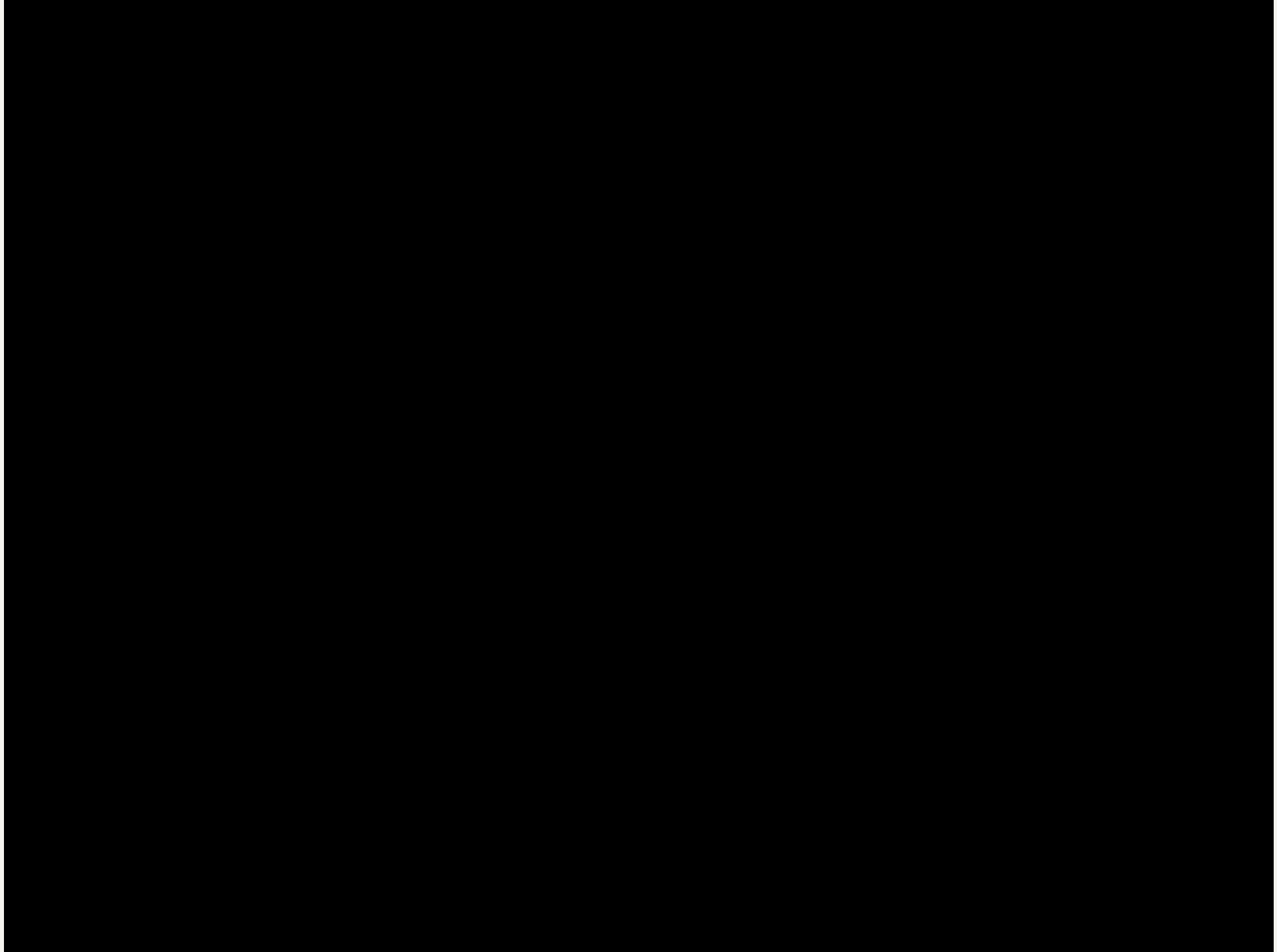
A reakció nem egyetlen hibás döntés, hanem egymásra épülő, önmagukat erősítő pszichológiai folyamatok rendszere.

Videó

Feladat: számold meg, hányszor passzolnak a fehér mezesek!

KÖZLEKEDÉSI ALKALMASSÁGI ÉS VIZSGAKÖZPONT

Az emberi kapacitás: véges

A figyelem nem kamera: nem rögzít mindent, és nem terhelhető a végletekig.

amit a szem lát

amit értelmezünk

Az emberi tényezőt nem hibaforrásként, hanem **megérteni és formálni** kívánt tényezőként vizsgáljuk.

A technológiai segítség nem mindenkinek azonnali: az **alkalmazkodás** egyéni folyamat. Kockázat az **ellenállás**, a **túlzott bizalom** és a saját kontroll **túlbecslés**e is.

KÖZLEKEDÉSI ALKALMASSÁGI ÉS VIZSGAKÖZPONT

Mit jelent ez a tervezésben?

Az ember nem a rendszer gyenge pontja, hanem a kiindulópontja.

1

Valós emberre tervezz

A figyelem és a terhelhetőség véges, ezért a megoldás ne a hibátlan működésre épüljön.

2

Legyen érthető

A jelzés, az út kialakítása és a rendszer működése első pillantásra értelmezhető legyen.

3

Számolj a sokszínűséggel

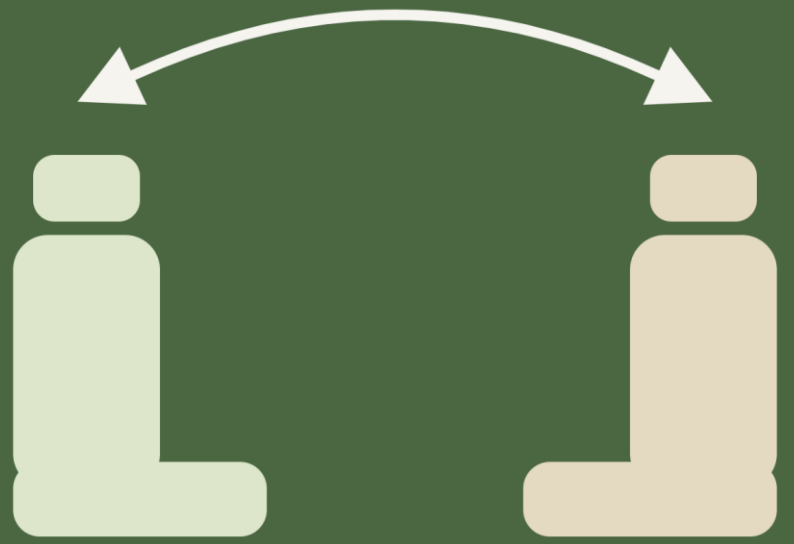
Ugyanazt a teret eltérő korú, tapasztalatú és személyiségű emberek használják.

Kézikönyv nincs.

Nem az a cél, hogy ugyanúgy lássuk a közlekedést.

Kérdés viszont van:

Miért látja a másik másképp?

Ülj át a másik ülésére.

Vision Zero emberi dimenziója: a közlekedők egyre inkább egymás biztonságának őrei.

KÖZLEKEDÉSI ALKALMASSÁGI ÉS VIZSGAKÖZPONT

KÖZLEKEDÉSI
ALKALMASSÁGI ÉS
VIZSGAKÖZPONT

Köszönöm a figyelmet!